

KAD GRADSKA UPRAVA ZAJEČAR LIKVIDIRA, KO PROFITIRA? (VIDEO)

19.10.2016 - 10:00

Zaječar, Za media

Prema podacima Narodne banke Srbije od kraja septembra ove godine, ukupan iznos blokade 10-ak zaječarskih ustanova, organizacija, agencija i javnih preduzeća koja su već dve ili tri godine u likvidaciji, je blizu 16,5 miliona dinara. Na spisku su pojedina preduzeća koja su osnovana i likvidirana od dolaska na vlast Srpske napredne stranke u Zaječar, u leto 2013. To su: Ustanova "Gitarijada" čija je blokada računa nešto veća od 3 miliona dinara, Agencija za strateški razvoj grada Zaječara takođe više od 3 miliona, JKP "Gradsko saobraćajno preduzeće Zaječar" sa sadašnjim iznosom blokade oko 800 hiljada dinara, dok JP "Urbanizam Zaječar" u likvidaciji nije evidentirano kao dužnik.

Ima i preduzeća koje je zatekla sadašnja vlast, a smatrala je da ih se treba rešiti, pa je tako JKP "Komunalac" iz Salaša u likvidaciji od ove godine, a nelikvidan već tri godine sa blokadom računa od preko 5 miliona dinara, Ustanova za sport "Zaječar" sa blokadom od oko million 300 hiljada dinara, Privredno društvo Biznis inkubator centar DOO oko milion, JP Objedinjena naplata oko 740 hiljada dinara, Agencija za ruralni razvoj Grljan oko 600 hiljada, Turistička organizacija grada Zaječara 450 hiljada i Centar za kulturu grada Zaječara sa blokadom od blizu 119 hiljada dinara. Ipak, njihov ukupan iznos blokade je zanemarljiv u odnosu na JP Direkcija za izgradnju Zaječar, čija je likvidacija u najavi, a sadašnja blokada iznosi gotovo 84 miliona dinara, prema podacima NBS od 28. septembra. Pitanje ovog preduzeća moraće gradska vlast da rešava već od nove godine, jer se prema novom Zakonu o budžetskom sistemu gase javna preduzeća, direkcije i fondovi koje su osnovale jedinice lokalne samouprave, a finansiraju se iz javnih prihoda.

Osim likvidiranih indirektnih korisnika budžeta, tri javna komunalna preduzeća su u stečaju, od kojih, primera radi, JKP "Kraljevica" samo po osnovu javnih prihoda duguje više od 133 miliona, JKP "Timočka krajina" preko 9 miliona, a JKP "Toplana" preko 5 miliona. Kada se zna da milione iz blokiranih računa mora da plati Grad Zaječar onda veoma "optimistički" zvuči izjava gradonačelnika Zaječara Velimira Ognjenovića, na poslednjoj sednici Skupštine grada, da će likvidacije koje vodi grad "vrlo brzo početi da se rešavaju". Nesporno je da su namere ispravne jer likvidacije, pa i stečajni preko tužbi, opterećuju budžet koji je na početku godine bio u minusu 1,75 milijardi dinara, ali jedino pitanje koje se postavlja je KAKO? Nije manje zanimljivo odgovoriti i zašto su uopšte jedna javna

preduzeća i ustanove gašene, a istovremeno druge osnivane i čemu su služile ovakve akrobacije zaječarske vlasti od 2013. do danas?

GRAD ZATVARA I OTVARA USTANOVE OD 2008.

Modu zatvaranja pa otvaranja gradskih ustanova nisu uveli nosioci nove SNS vlasti u Zaječaru od 2013. godine. Prethodna vladajuća koalicija (Pokret „Živim za Zaječar“, SPS, NS i G 17 plus) oličena u gradonačelniku Bošku Ničiću, u leto 2008. godine, na zaprepašćenje Zaječaraca ali i cele Srbije, zatvara zaječarsko pozorište "Zoran Radmilović", posle više od šest decenija postojanja. Već u septembru osniva se novo regionalno pozorište Timočke krajine pod istim imenom "Zoran Radmilović". Jednostavno objašnjenje Ničića bilo je da je pozorište u minusu 4,2 miliona dinara, i da bi bez ovakvog poteza otišlo u stečaj, iz koga se ne bi izvuklo. Opozicija i pojedini lokalni mediji su tu videli lični gradonačelnikov animozitet prema nekolicini zaposlenih glumaca, što se ispostavilo kao tačno jer za neke više nije bilo mesta u novom pozorištu, poput glumca Vase Spasojevića koji se suprostavljao gašenju pozorišta, pa je čak i privođen zbog pretnji gradonačelniku.

Jasno je da tu nema baš ekonomske logike, jer dugovanja likvidiranih preduzeća čiji je osnivač grad, mora da plati taj isti grad iz svog budžeta; doduše nešto kasnije, sa kamatama. Ali zato u novim preduzećima vlast može da zaposli nove ljude, naravno svoje partijske drugove kojima je u kampanji obećavala zaposlenje. A oni koje je zaposlila prethodna vlast, e oni će morati na biro.

PANTA REI

Najpre kroz Privremeni organ, a zatim i nakon prevremenih lokalnih izbora u Zaječaru 2013. godine, kada su na vlast došli naprednjaci koje je predvodio Saša Mirković kao predsednik Skupštine grada, počela je smena pojedinih direktora javnih preduzeća i ustanova, koji su bili bliski prethodnoj vlasti. Od preduzeća prvo je na redu za likvidaciju bilo JP "Objedinjena naplata" za koje je i većina Zaječaraca smatrala da je prethodna vlast bez razloga otvorila nove šaltere za plaćanje obaveza, jer opet nije sve bilo "objedinjeno". Do likvidacije 2014, radila je i Agencija za ruralni razvoj Grljan. Naravno da za likvidaciju preduzeća koje je osnovala prethodna vlast nije bila potrebna valjana argumentacija, kao ni za "preuređivanje" mnogih javnih preduzeća i ustanova u gradu na Timoku. Na sednici Skupštine grada, koja je održana 12. oktobra 2013. godine, odlukom većine odbornika u likvidaciju su otišle ustanove: Centar za kulturu grada Zaječara, Ustanova za sport „Zaječar“ i Turistička organizacija grada Zaječara, a osnovane su: Ustanova centar za kulturu i turizam CEKIT i Sportsko poslovni centar "Timok" DOO. Sve je to, naravno, urađeno bez ikakve transparentne i argumentovane računice ili nekakve pripremljene studije opravdanosti takvih odluka.

Kako piše u Službenom listu Grada Zaječara br. 38/13 sve gore pomenute ustanove se ukidaju "zbog nepostojanja zakonskih uslova za obavljanje njene delatnosti i to: - potrebe za delatnošću ustanove mogu da se zadovolje na racionalniji i ekonomičniji način, - ne ostvaruje zakonom utvrđene ciljeve i zadatke. Obimnija obrazloženja imale su odluke o razrešenju članova školskih odbora na istoj sednici. (Službeni glasnik br. 38 iz 2013. godine, možete pogledati na dnu stranice)

Na sednici od 12. oktobra 2013. doneta je i odluka o osnivanju JKP "Komunalno" čime bi praktično dotadašnja JKP „Kraljevica“ sa 206 radnika bila uvedena u stečaj, ali se taj slučaj u narednim mesecima pretvorio u pravu zavrzlamu o kojoj ćemo pisati opširnije u narednom tekstu. Skupštinskim odlukama, osim likvidacija ova vlast formira i nove agencije (Agencija za strateški razvoj grada Zaječara DOO); javna preduzeća (JKP "Gradsko saobraćajno preduzeće" Zaječar, JP "Urbanizam" Zaječar) i ustanove (Ustanova "Gitarijada"), a glavni inspirator svih tih rešenja koje je sam hvalio, bio je tadašnji predsednik Skupštine grada Saša Mirković. Sva ova preduzeća su danas u likvidaciji, a pojedina, kao na primer Javno preduzeće "Urbanizam" koje je postojalo oko dve godine, zapravo nije ni radilo, a odlaskom u likvidaciju nije evidentirano kao dužnik?! Tako ostaje nejasno ni zašto je osnovano, a potom i likvidirano iako bez dugova.

ZAPOŠLJAVANJE I U LIKVIDACIJI

Gledano iz današnje perspektive nije bilo nikakvih razloga da se ugase na primer solventne ustanove za kulturu i turizam, a osnuje jedna nova ustanova slične delatnosti. Kao što je apsurdno gašenje jedne sportske ustanove i osnivanje na istoj adresi, u istim prostorijama drugog sportskog preduzeća. Osim što je radnicima napravljen prekid u radnom stažu i što je izvestan broj, pre svega "nepodobnih" radnika, ispraćen na ulicu bez otpremnine, a dovedeni drugi "podobni" kadrovi, ništa drugo nije dobijeno. Ili za neke ipak jeste?... Na ovu temu likvidacioni upravnici nisu želeli da nam govore...

Odbornik opozicije u Skupštini grada Zaječara Ivan Joković (Pokret Zajedno za Zaječar) ukazivao je na teške posledice koje će doći zbog velikih troškova koje ostavljaju ustanove i preduzeća u likvidaciji. Osim velikih plata, koje su kako nezvanično saznajemo bile i do 70.000 dinara mesečno, koliko su do proleća ove godine imali pojedini likvidacioni upravnici, njihova lojalnost i čutnja omogućila je vlasti da privremeno zapošljava svoje ljude upravo u tim ustanovama.

"Mi zaista imamo apsurdnu situaciju sada u gradu, da imate praktično "Turističku organizaciju u likvidaciji" i "Cekit", imate Sportsko poslovni centar "Timok" DOO i imate "Ustanovu za sport u likvidaciji", sve to vreme se plaćaju troškovi. Plaćao se likvidacioni upravnik koji je imao veliku platu, imam informaciju da je recimo u "Ustanovi za sport" likvidacioni upravnik u jednom trenutku zaposlio 13 radnika, potpuno protivzakonito. Nepotrebno se troši ogroman novac, kamate idu i to je još jedan izvor koji pravi veliku rupu u budžetu grada. Sva ta preduzeća koja su u likvidaciji, sve je to vrlo izvesno da grad mora da plati i vrlo je izvesno da će kamate da budu velike i vrlo je izvesno da će to na budžet grada da ostavi zaista teške posledice, i ja sam govorio o tome i ranije, grad je praktično bankrotirao. I bez nekih drastičnih poteza i odluka koje bi zabojele sve, ovaj grad ne može da se izvuče bez problema, naravno ima izlaza ali to moraju da rade kompetentni ljudi, moraju da rade stručni ljudi." - rekao je za Za media portal Ivan Joković.

Krajem februara ove godine, po preporuci Državne revizorske institucije, Skupština grada donela je odluku da likvidacioni upravnici umesto zarade primaju samo mesečnu naknadu za rad od 20 hiljada dinara. Nakon dve i više godina stalo se na put enormnim platama za likvidacione upravnike, ali to kao što smo već rekli, nisu jedini troškovi preduzeća u likvidaciji. Plaćale su se "usluge po ugovoru"

pojedincima koji nisu ni dolazili na posao, rekao nam je Miroslav Žikić, jedan od otpuštenih radnika iz Ustanove za sport u likvidaciji. On je sa 20-ak kolega od 44 koliko je bilo u radnom odnosu, dobio otkaz zbog "prestanka rada poslodavca", zbog čega je tužio preduzeće.

"Tu se pojavila jedna grupa ljudi koja je tokom 2014. i 2015. kroz različite ugovore o privremenim i povremenim poslovima radila u Ustanovi za sport u likvidaciji, a da se tu uopšte nisu ni pojavljivali. Primali su plate, imali su prijave i odjave da su u likvidiranoj ustanovi, a bili su negde drugde. Kad je ta informacija došla do nas, otišli smo kod likvidacione upravnice Gordane i pitali je ako vam već trebaju radnici u Ustanovi za sport zašto smo dobili otkaze, a i ako smo dobili otkaze a imamo između 20 i 30 godina iskustva, zašto nas niste pozvali da mi radimo. Rekla nam je da njoj treba visokostručan kadar i da mi ne možemo da obavljamo te poslove. Postavili smo joj i pitanje gde su ti radnici, na šta je ona odgovorila da oni rade za Ustanovu za sport vrlo značajne poslove, ali na drugom mestu." - rekao je za Za media portal Miroslav Žikić.

Likvidacioni upravnik "Ustanove za sport u likvidaciji" Gordana Miletić, koja je na ovom poslu bila od 22. oktobra 2013. do 3. marta 2016. rekla nam je u telefonskom razgovoru da je tačno da je bilo zapošljavanja u ovoj ustanovi u likvidaciji i da je to rađeno po nalogu gradonačelnika.

Inače, naša redakcija poseduje dokument sa ličnim podacima radnika i datumima prijave i odjave, za 8 lica koja su bila prijavljena mesec dana krajem 2013. godine i 18 lica sa prijavom od marta do decembra 2015. godine.

U izveštaju o izvršenju budžeta Grada Zaječara za prvih šest meseci 2016. godine, uočljiv je visok stepen realizacije (gotovo 84 odsto), planiranih sredstava "Ustanovi za sport u likvidaciji" za "usluge po ugovoru". Na primer, Turistička organizacija u likvidaciji koja takođe ima stavku za "usluge po ugovoru" za prvu polovinu godine nije dobila ni dinara, kao ni Ustanova "Gitarijada" u likvidaciji i Centar za kulturu grada Zaječara u likvidaciji.

Samo na ovom primeru jasno je da su ustanove, osim što su odlagale plaćanje dugovanja koja u momentu likvidacije i nisu bila velika, služila za zbrinjavanje, makar i na nekoliko meseci, onih koji su za političku podršku novoj vlasti, očekivali ovakvu uslugu za sebe ili svoje bližnje. Politička kalkulacija je potpuno jasna! Jedino pitanje bez odgovora je koliko će sve to da košta?

To će biti tema narednog teksta. Nažalost, ovog trenutka je jedino izvesno da će sve, sa zateznom kamatom i sudskim troškovima, platiti građani Zaječara, čiji budžet već ima manjak od 1,75 milijardi dinara.

Ovaj tekst je proizveden u okviru granta koji finansira Evropska unija, dodeljenog u okviru Medijskog programa 2014. Sadržaj teksta je isključiva odgovornost portala Za Media i ni u kom slučaju ne odražava stavove Evropske unije.

Projekat se realizuje u okviru programa podrške: "U vašem fokusu" koji izvode Nezavisno udruženje novinara Srbije, Poslovno udruženje Lokal pres i Toplički centar za demokratiju i ljudska prava, u okviru Medijskog programa 2014.

